

ค ว า ม ต า ย
คือฝันวันจันทร์ที่ไม่มีวันตื่น

ฝูงจิ้งจกบนต้นจามจุรีใหญ่แผดเสียงร้องระงมทั้งที่มีใช้
ฤดูของมัน ทันทีที่ตัวแรกเปล่งเสียงนำขึ้นก่อน รวากับ
วาทยกรเคาะไม้บาตองเป็นสัญญาณให้วงออร์เคสตราเริ่ม
บรรเลง จากนั้นอีกหลายตัวก็ร่วมประสานเสียง ก่อนจะเพิ่ม
จำนวนขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งกระหึ่มก้องไปทั่วบริเวณ

เสียงแหลมสูงของพวกมันบาดลึกเข้าไปถึงโสตประสาท
ชั้นในสุด ประหนึ่งเสียงร่ำร้องของดวงวิญญาณพเนจรอันดัง
มาแต่ภพมิติซึ่งเรามิอาจมองเห็น หากลองสมมุติว่าหนึ่งเสียง
จิ้งจกแทนวิญญาณหนึ่งดวง นี่ย่อมนับเป็นเสียงกรี๊ดร้องแข่ง
กันของฝูงภูตพรายจำนวนมหาศาลที่เพียรพยายามจะแจ้ง
ให้ผู้ที่ได้ยินรับรู้ ว่า พวกเขายังมิได้สูญสลายไปไหน ยังคง
วนเวียนอยู่ที่นั่น ในบ้านเก่าๆ หลังนั้น แฉกเช่นที่เคยเป็นมา
ตราบนานเท่านาน

บ้านที่เคยโอ่อ่าสง่างามด้วยสถาปัตยกรรมทรงไทยกึ่งยุโรป อันเป็นที่นิยมในยุคก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครอง เกษสถานอันเคยเป็นที่สถิตแห่งเสียงสรวลเสี งานเลี้ยงน้ำชา หรรษา ชุดเสื้อผ้ายกรายบนเรือนร่างผู้คน แลวันคืนเก่าๆ อันรุ่งเรืองนำอภิรมย์

แต่บัดนี้มันทรุดโทรมลงไปมาก จนผู้ที่เคยย่างกรายเข้ามาอาจจะสะท้อนใจเมื่อได้เห็นสภาพปัจจุบันของมัน บ้านเก่าที่ตั้งอยู่เบื้องหน้าหมดสิ้นแล้วซึ่งสง่าราศี ได้แต่ซุกตัวจมจ่อมอยู่ท่ามกลางดงไม้หนาทึบ รวกับจะประกาศต่อผู้พบเห็นว่ามันยอมพ่ายแพ้แก่กาลเวลาเสียแล้ว เหมือนสุขภาพบุรุษชราภาพ ผู้สิ้นเรี่ยวแรงจะคงไว้ซึ่งความตระหง่างอจแห่งวัยหนุ่ม ยอมปล่อยให้หลังไหล่ที่เคยผึ่งผายองุ้มลงตามสังขารอันร่วงโรย เช่นเดียวกัน บ้านหลังนั้นก็ยอมให้คราบราน้ำฝน หมู่วัชพืชไม้เลื้อย อิกทั้งหยากไย่เยแมงมุม แลฝุ่นอติตอันเขรอะหนาค่อยๆ รุกรานเข้ามาปกคลุมทีละน้อย ทีละน้อย จนในที่สุดก็ครอบครองบ้านทั้งหลังไว้ในความเงียบงันอันแสนยะเยือกเย็น ซึ่งไม่รู้ว่าจะสิ้นสุดลงเมื่อใด

หากท่านลองยื่นสงบนิ่งอยู่ที่นั่นสักชั่วครู่ยาม ท่ามกลางเสียงจักจั่นแผดจ้าจนกลบทุกสรรพสำเนียง แล้วลองหลับตาจินตนาการดูว่า ณ ห้วงเวลาใดเวลาหนึ่งในยุคสมัยอันเรืองรองของมัน ที่นี่เคยมีผู้คนเดินเข้าออกกันขวักไขว่ ทางเดินตรงนั้นเคยมีเท้าหลายคู่ของสุภาพบุรุษแลสตรีเหยียบย่ำผ่านไปมา สนามหญ้าตรงโน้นเคยมีเด็กวิ่งเล่นซอ้นหากัน ส่งเสียงหัวเราะแหลมเล็กดังก้องไปในอากาศ เรือนต้นไม้แบบฝรั่งด้านหลังเคยสะพรั่งด้วยเปล่งกุหลาบ แลไม้ดอกไม้กระถางนานาพรรณหญิงสาวชุดขาวหลายนางถือตะกร้าชี้ชวนกันเก็บบุปผชาติเพื่อนำไปประดับแจกันในห้องรับแขก

ส่วนบนเรือนใหญ่หลังนั้น ผู้คนหลายวัยแต่งกายภูมิฐานยืนจับกลุ่มเสวนากันอย่างออกรส รอเวลารับประทานน้ำชายามบ่ายตามธรรมเนียมปฏิบัติอันเป็นที่นิยมในหมู่ชนชั้นสูง เสียงปี่พาทย์เครื่องสายดังมาแต่เรือนแถวชั้นเดียวซึ่งหลบซ่อนอยู่ในฉากหลังของเรือนประธาน บ่าวไพร่กำลังหุงหาอาหาร จัดเตรียมตั้งสำรับค้ำค้อนเป็นที่เอิกเกริก บรรยากาศทั้งหมดทั้งมวลเปี่ยมไปด้วยชีวิตชีวา จนอาจสัมผัสได้ถึงลมหายใจของผู้คนในอดีตเหล่านั้นอวลอยู่ในมวลอากาศเดียวกับที่ท่านกำลังหายใจอยู่ในเวลานี้

ครั้นแล้วเสียงจักจั่นอันระงมอยู่เมื่อครู่ก็พลันเงียบสนิทลงทันทีทันใด ประหนึ่งมีใครปิดเครื่องเล่นจานเสียงโดยมิได้บอกกล่าว เมื่อท่านลืมหืมตาจากการท่องภาวน์แห่งอดีตกาลกลับคืนสู่ปัจจุบันสมัย ภาพตรงหน้ากลับกลายเป็นหมู่เรือนอันรกร้างอีกครั้ง เกร่างของผู้คนที่เดินเหินอยู่เมื่อครู่อันตรธานไปราวกับไม่เคยมีตัวตนมาก่อน

แต่หากท่านลองสำรวจตรวจตราด้วยผัสสะชนิดอื่น นอกเหนือจากดวงตา เช่น โสตสัมผัส หรืออานประสาทแล้ว ละก็ ท่านอาจสัมผัสได้ถึงอากาศหนาววูบชื้นจับชั่วคราวทั้งที่เป็นฤดูร้อน เป็นความเยะเยือกเย็นที่ทำให้เหงื่อหลังออกมาโดยไม่มีสาเหตุ รับรู้ถึงขอบบริเวณต้นแขนหรือหลังคอที่ค่อยๆ ลุกตั้งชันขึ้นอย่างฉับพลัน หรือบางครั้งก็ได้ยินเสียงอันไร้ที่มา ที่ไปไม่สมเหตุสมผล หรือกลิ่นแปลกๆ ของสิ่งซึ่งไม่น่าจะมีอยู่ในบริเวณนั้น

เมื่อนั้นท่านจะสำเหนียกได้ทันทีว่า ความจริงแล้วผู้คน
ในอดีตเหล่านั้นมิได้หายไปไหน พวกเขายังคงอยู่ที่นั่น ทำกิจ
ต่างๆ ตามวัตรปฏิบัติเดิมเช่นเมื่อครั้งยังมีชีวิตอยู่ พวกเขาอาจ
ยืนอยู่ใกล้ๆ อยู่ข้างหลัง หรือกำลังจ้องมองท่านอยู่ในขณะนี้
ก็ได้

เพียงแต่ว่าท่านมีโอกาสมองเห็นพวกเขาเท่านั้นเอง

เหตุอันเป็นปฐม

ข้าพเจ้าคว่ำผ้าสะอาดมาเช็ดแก้วเหล้า ใช้มือกดเนื้อผ้า
หยาบๆ ภูไทเสียดสีไปมากับขอบแก้วจนเกิดเสียงดังเอี้ยดอ้าด
ชวนเสียวฟัน

ครั้นเช็ดจนสะอาดดีแล้วก็ยกขึ้นส่งกับโป๊ะไฟตรง
หน้าเพื่อหาเศษฝุ่นที่หลงเหลือ แสงจากหลอดไฟสีเหลืองมัวชั่ว
ส่องกระทบเนื้อแก้ว ขยับมือที่ถือแก้วไปมาให้หักเหกับแสงจน
เกิดเป็นประกายสีรุ้งวูบไหวเข้านัยน์ตา กิริยาอาการเหมือน
กำลังใส่ใจกับความใสของแก้วเสียเต็มประดา แต่แท้จริงแล้ว
ข้าพเจ้ากำลังตั้งใจฟังสิ่งที่หญิงสาวซึ่งนั่งอยู่หน้าเคาน์เตอร์บาร์
เล่าให้ฟังต่างหาก

หล่อนอายุยี่สิบสอง ผิวคล้ำ งามเยี่ยงสาวบ้านนอก ผม
ที่เคยตัดเป็นลอนยาวรวบเกล้าเป็นมวยไว้ด้านหลัง ตาคมเข้ม
มองเหม่อไปเบื้องหน้า สะท้อนแสงจากหลอดไฟจนแวววาว ใน
ชั่วแวบหนึ่งข้าพเจ้าเหมือนจะเห็นหยาดน้ำตาเคลือบคลออยู่ใน
ดวงตางามคู่นั้น

“ตอนนี้ฉันลำบากเหลือเกิน ไร่ไม่รู้จะหันหน้าไปพึ่งใครแล้ว พุดตรงๆ เลยนะ แรกๆ ฉันไม่กล้าบอกหน้ามาหาพี่ดอกคราวก่อนฉันทำไม่ดีกับพี่ไว้ ฉันเกรงว่าพี่จะไม่ยกโทษให้ฉัน”

หญิงสาวกล่าวจบก็ก้มหน้าลง หยาดน้ำตาที่เมื่อครู่ข้าพเจ้าคิดว่าอุปาทานไปเอง บัดนี้ได้รวมตัวกันเป็นหยดใสๆ ไหลผ่านร่องแก้มแล้วหล่นเหมะลงบนท้องขนาดใหญ่ของหล่อน

ข้าพเจ้าหันมาพิจารณาหล่อนอย่างจริงจัง แม้ว่าดวงหน้าจะเปล่งปลั่งมีน้ำมีนวลตามธรรมชาติของคนกำลังตั้งครรรภ์ทั่วไป แต่ข้าพเจ้าก็สังเกตเห็นแวววิตโรยอันมีผลมาจากความทุกข์ใจแทรกเจืออยู่ในสีหน้าผุดผ่องนั้น

“นี่ก็เดือนแล้วละ นวล” ข้าพเจ้าเอ่ยถาม

“แปดอย่างเก้าเข้าไปแล้วละพี่” หล่อนตอบแล้วหยุดนิ่งไปครู่หนึ่ง ยกผ้าเช็ดหน้าขึ้นซับน้ำตา กล่าวเสียงปนสะอื้น

“พี่ยกโทษให้ฉันเถิด ฉันผิดไปแล้ว ฉันขอโทษที่ทำให้พี่ต้องรับเคราะห์จากการกระทำอันหุนหันพลันแล่นของฉัน”

เสียงร้องไห้ของหล่อนเสียดแทงเข้าไปในความรู้สึกจนไม่อาจทนข่มใจนิ่งเฉยอยู่ได้ ข้าพเจ้าวางแก้วที่เช็ดจนสะอาดลงบนเคาน์เตอร์อย่างไม่ไยดี เอื้อมมือไปแตะไหล่หญิงสาวเป็นเชิงปลอบประโลม

“นวล อย่าร้องไห้ มันไม่ใช่ความผิดของนวลเลย ความจริงต้นเหตุทั้งหมดมันมาจากพี่ต่างหาก ถ้าคืนนั้นเพียงแต่พี่

หักห้ามใจ --" ข้าพเจ้าหยุดคำ ก่อนรีบตัดบท "ช่างมันเถอะ นวล ไฟไหม้เราก็เริ่มต้นใหม่ได้ เห็นไหม ไฟมันทำลายได้แต่ บารี แต่สุดท้ายพวกเราก็ยังอยู่เหมือนเดิม พี่ก็แค่ทำมันขึ้นมา ใหม่อีกครั้ง ไม่เห็นเป็นไรเลย พี่อยากให้นวลยกโทษให้พี่ มากกว่า แล้วลืมเรื่องในอดีตให้หมด ตกลงใหม่"

หญิงสาวพยักหน้าทั้งสะอื้นให้ ข้าพเจ้าจุดบุหรี่สูบมวน หนึ่ง จ้องหน้าหล่อนด้วยความห่วงใย

"ว่าแต่นวลเถอะ ตอนนี้จะเอาอย่างไรต่อ"

หล่อนค่อยๆ เยกหน้าขึ้นสบตา

"ฉัน -- ฉันก็ยังไม่รู้เลยพี่ แต่ตั้งใจว่าจะไปตามหาเขาที่ บางกอก"

"นวลรู้แล้วหรือว่าเขาอยู่ที่ไหน" งามพลาถพ่นควัน บุหรี่เป็นทางยาว รู้สึกเจ็บแปลบในอกราวกับโดนของมีคม บางอย่างกรีดเฉือน

"ไม่รู้แน่นอนดอกพี่ แต่เขาเคยบอกคร่าวๆ คิดว่าไป งามคนแถวนั้นเอาคงจะพอได้เรื่องบ้าง"

ข้าพเจ้าถอนใจ เหลือบตามองห้องของหล่อนคราหนึ่ง

"นวล บางกอกนะ มันไม่เหมือนบ้านนอกที่เราอยู่ดอก นะ มันใหญ่โตมโหฬารจนผู้คนไม่รู้จักกันเอาเสียเลย นวลคิด หรือว่าจะหาเขาเจอ"

"ก็ต้องลองดูแหละพี่ เขาบอกว่าเป็นลูกคหบดี อย่าง น้อยน่าจะพอมีคนรู้จักบ้าง" หล่อนตอบ

“ให้พี่ไปเป็นเพื่อนใหม่เล่า” ข้าพเจ้าอาสา ทั้งๆ ที่รู้ว่า
หล่อนคงปฏิเสธเหมือนทุกครั้ง และก็จริงดังคาด

หญิงสาวส่ายหน้าที่เปื้อนคราบน้ำตาล

“อย่าเลย พี่เพิ่ม ลำบากพี่เปล่าๆ นี่เป็นเรื่องระหว่างฉัน
กับเขาสองคน ว่าแต่ -- เรื่องที่ฉันออกปากนะ พี่พอจะช่วยให้
ใหม่” ถามแล้วก็ก้มหน้าลงด้วยความละอายใจ

ข้าพเจ้ายิ้มเศร้าๆ เอากุญแจไขลิ้นชักเปิดออก หยิบห่อ
กระดาษสีน้ำตาลปิดผนึกแน่นห่อหนึ่งส่งให้

“พี่เตรียมไว้ให้แล้ว”

หล่อนรีบยกมือไหว้ด้วยความยินดี แล้วรับห่อของนั้น
ไปเก็บใส่กระเป๋าถือ

“พี่ดีกับฉันเหลือเกิน ฉันจะไม่ลืมพระคุณเลย ถ้าฉัน
ขอตัวก่อนนะพี่ จะรีบจับเรือเมล์เข้าบางกอกให้ทันเที่ยวเช้า
ประเดี๋ยวจะสาย”

ว่าแล้วก็รีบคว้ากระเป๋าหวยใส่สัมภาระที่ตระเตรียม
มาเรียบร้อยแล้ว คว้าข้าพเจ้าแล้วเดินจากไปทางประตูหน้าบาร์
โดยไม่เหลียวหลังกลับมาอีกเลย

ข้าพเจ้าได้แต่มองตามหล่อนไป ผ่านม่านควนบุหรี่ที่
ลอยอ้อยอิ่งใต้ลำแสงของโคมไฟ เช่นเดียวกับความรู้สึกอาลัย
อาวรณ์ของข้าพเจ้า ไม่ทราบด้วยเหตุใด แต่ในชั่วขณะนั้น
สังหรณ์หนึ่งบอกตัวเองว่า นี่อาจเป็นครั้งสุดท้ายที่จะได้พบกับ
หล่อน หญิงสาวอันเป็นที่รักของข้าพเจ้า เป็นแสงสว่างเพียง

หนึ่งเดียวในชีวิตอันมีดมนที่หลงเหลืออยู่

เอละ สหายผู้ผ่านทางมาท่านนี้ เชิญดื่มดับกระหาย
เสียก่อนเถิด ระหว่างที่ข้าพเจ้าเล่าเรื่องราวของหล่อนให้ฟังไป
พลางๆ ก็อเสียว่าทดแทนกับแก้มเลิศรสซึ่งข้าพเจ้ามีอาจ
จัดหามาให้ท่านได้ อย่างน้อยรสชาติบาดคอของสุราแก้วนี้อาจ
จะกลมกล่อมขึ้นมาบ้าง จากเรื่องเล่ามาเวลาของข้าพเจ้า ก่อน
ที่เราจะลาจากกันไปในครั้งนี้

หล่อนชื่อ นวลจัน หญิงสาวกำพร้าผู้มีชีวิตน่าสงสาร
พ่อแม่ของหล่อนสิ้นชีพเดิมเป็นคนปากน้ำโพ มีอาชีพรับจ้างขับ
เรือโยงค้าไม้ขึ้นล่องระหว่างนครสวรรค์ ผ่านแม่น้ำเจ้าพระยา
จนไปออกบางปะกงบริเวณรอยต่อระหว่างจะเข็งเทรากับ
ชลบุรี

นวลจันถือกำเนิดและเติบโตมาในเรือโยงนั่นเอง พอ
อายุได้เจ็ดขวบ พ่อแม่ก็ตัดสินใจลงหลักปักฐานที่ชลบุรี
เป็นการถาวร โดยเช่าห้องแถวในตลาดพนัสนิคมเปิดเป็นร้าน
ค้าของเบ็ดเตล็ด

เมื่อชลเมื่อสิบกว่าปีที่แล้ว สมัยก่อนเปลี่ยนแปลงการ
ปกครองไม่กี่ปียังเป็นบ้านป่าเมืองเถื่อน ชุกชุมทั้งโจรผู้ร้าย
แลไข้ป่า ถนนหนทางก็แสนกันดาร ผู้คนจึงนิยมเดินทางด้วย
เรือมากกว่ารถยนต์

วันหนึ่งเมื่อนวลจันอายุได้สิบหกปีก็ป่วยเป็นไข้มาลาเรีย

อย่างหนัก พ่อแม่ให้กินยาสมุนไพรเท่าไรก็ไม่หาย จึงต้องพาไปรักษาในตัวอำเภอ ซึ่งมีสุขศาลาเก่าๆ หลังเดียวและไม่มีหมอประจำ สาธารณสุขอำเภอมีเพียงสองคนแต่ต้องรับมือกับคนป่วยเป็นร้อย แกรมหยุดยาก็ขาดแคลน เจ้าหน้าที่จึงแนะนำให้พาไปรักษาที่โรงพยาบาลจะดีกว่า เพราะหากปล่อยไว้อาจจะไม่รอด

แต่โรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุดอยู่ไกลถึงตัวเมืองฉะเชิงเทรา พ่อแม่ต้องพานวลจันลงเรือพายทวนน้ำขึ้นไปเป็นวัน ครั้นมาถึงโรงพยาบาลอาการของนวลจันก็หนักมากแล้ว หล่อนหมดสติไม่รู้สีกตัว ไข้ขึ้นสูงจนพ่อ หมอจึงรับไว้เป็นผู้ป่วยในเพื่อดูแลอย่างใกล้ชิด พ่อแม่เมื่อเห็นว่าลูกสาวคงต้องนอนโรงพยาบาลเป็นแรมเดือน ถึงอยู่ด้วยก็ไม่รู้จะช่วยเหลืออะไรได้ ประกอบกับเป็นห่วงบ้านและร้านค้า จึงตัดสินใจเดินทางกลับพนัสนิคมในคืนนั้นเอง

ระหว่างล่องเรือกลับ ทั้งสองถูกโจรกลุ่มหนึ่งปล้นชิงทรัพย์ ผู้เป็นพ่อขัดขืนต่อสู้จึงถูกพวกโจรฟันจนตาย แม่ตกใจกระโดดหนีจากเรือแล้วจมหายไปในสายน้ำ

เรือที่บรรทุกศพพ่อลอยแพตั้งไปตามยถากรรมอยู่หลายวัน กว่าจะมีผู้พบก็จวนเจียนจะออกทะเลไปแล้ว ส่วนศพของแม่ก็ขึ้นอืดลอยไปติดที่ท่าน้ำวัดแห่งหนึ่ง สภาพศพน่าสังเวชมาก เพราะโดนจระเข้ซึ่งมีชุกชุมในแม่น้ำกัดกินจนไม่เหลือชิ้นดี

นวนลจันซึ่งเวลานั้นหายจากไข้ป่าฟื้นชีพอันตรรายแล้วได้แต่เฝ้ารอพ่อแม่มารับอยู่ที่โรงพยาบาลเป็นเวลาาร่วมเดือนกระทั่งทางการนำข่าวมาแจ้งให้ทราบ

เด็กสาววัยเพียงสิบหกปีรับรู้ข่าวร้ายของผู้บังเกิดเกล้าอย่างสงบนิ่งผิดปกติ จนใครๆ แปลกใจ ทว่าแท้จริงแล้วหล่อนตกใจจนร่างกายไม่ตอบสนองและสูญเสียความทรงจำไปชั่วขณะ ครั้นเมื่อเดินทางกลับถึงบ้านก็ต้องพบกับหายนะซ้ำเติมเข้าไปอีก เมื่อห้องแถวอันเป็นที่อยู่และร้านค้าโดนไฟไหม้วอดวายไปหมดสิ้น

นวนลจันไม่เหลืออะไรอีกแล้ว ทั้งครอบครัว บ้านช่อง และทรัพย์สินสมบัติ ญาติทางฝ่ายพ่อแม่ก็ไม่มีสักคน หลังจากจัดการศพไปตามมีตามเกิดแล้ว หล่อนก็ต้องลี้มความโศกเศร้าแล้วออกเร่ร่อนหางานทำเพื่อเลี้ยงชีวิต ด้วยความที่ไม่รู้หนังสือเพราะเกิดและโตในเรือ จึงมีแต่งานรับจ้างใช้แรงกายที่หล่อนพอจะทำได้เพื่อแลกกับอาหารและที่ซุกหัวนอน แต่ถึงกระนั้นหล่อนก็ต้องอดมื้อกินมื้อ มีชีวิตแบบที่เรียกได้ว่าลำบากแสนสาหัสสำหรับลูกผู้หญิงตัวคนเดียว ยังไม่นับอันตรรายจากบรรดาชายหนุ่มที่มักจะได้เห็นเด็กสาวเร่ร่อนตัวคนเดียวเป็นเหยื่ออันโอชะ ทว่านวนลจันก็ยังโชคดีอยู่ที่สามารถเอาตัวรอดมาได้จนอายุยี่สิบปี ซึ่งนั่นคือตอนที่ข้าพเจ้าได้พบกับหล่อนเป็นครั้งแรก

“ชื่อนวลจันเจ้าคะนาย เรียกดิฉันว่า นวล เหยๆ ก็ได้”

หญิงสาวก้มหน้าตอบอายุ

“แน่ใจนะว่าทำงานนี้ได้” ข้าพเจ้าถาม

“ต้องได้เจ้าคะนาย อะไรที่จะทำให้ดิฉันหลุดพ้นจากการ
อดตาย ดิฉันเอาทั้งนั้นแหละเจ้าคะ”

“หล่อนไม่กลัวขี้ปากชาวบ้านหรือ อาชีพแบบนี้ใครๆ
เขาก็ดูถูก หาวว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี”

นวนจันเงยหน้าขึ้นจ้องตาข้าพเจ้า นั่นเป็นครั้งแรกที่ได้
เห็นความเด็ดเดี่ยวในแววตาของหล่อน แววตาที่ข้าพเจ้าจะไม่
ลืมไปจนชั่วชีวิต

“ดิฉันไม่กลัวดอกเจ้าคะ เวลาเราไม่มีอะไรจะกิน ไม่มี
ที่ซุกหัวนอน พวกชาวบ้านเขามาใส่ใจเราด้วยหรือ แล้วเราจะ
ไปสนใจพวกเขาทำไม ตราบใดที่ไม่ได้ขอใครกินก็พอ” ตอบ
ด้วยน้ำเสียงตระหงไม่แพ้แววตา

ตั้งแต่นั้นนวนจันก็มาทำงานที่บาร์เล็กๆ ของข้าพเจ้าทุก
คืน ด้วยความสวยและสาว ทำให้หล่อนเป็นพาร์ตเนอร์ที่มี
แขกติดมาก และหนึ่งในนั้นก็คือนายชิต นักเลงหัวไม้ชื่อ
กระฉ่อนแห่งเมืองชล นายชิตมักจะแวะมาดื่มเหล้าที่บาร์เป็น
ประจำ และทุกครั้งที่มาถึงก็ต้องเรียกหาแต่นวนจัน โดยไม่
สนใจว่าหล่อนจะติดแขกคนอื่นอยู่หรือไม่ หากชิตขืนไม่มา
หรือชักช้าไม่ทันใจ นายชิตก็จะตรงเข้าไปกระซากลากถูบังคับ
ให้หล่อนมานั่งกับเขาจนได้ หูดหวิดจะมีเรื่องกับแขกหลาย
ครา แต่ส่วนใหญ่ก็ไม่มีใครกล้าต่อแยกับนายชิตสักคน เพราะ

ต่างเกรงกลัวอิทธิพลของหมอนั่นกันทั้งนั้น

นวลจันขยับชั้นแข็ง ทำให้กิจการบาร์เติบโตขึ้นมาก ข้าพเจ้าไม่รู้ตัวว่าความรู้สึกที่มีต่อนวลจันเริ่มขึ้นเมื่อใด จากวันแรกที่มีเพียงความสงสาร ค่อยๆ แปรเปลี่ยนเป็นความประทับใจและเอ็นดู จนกระทั่งกลายเป็นความหลงใหลในที่สุด

ข้าพเจ้ายอมรับว่าชอบแอบมองหล่อนขณะทำงานบ่อยๆ และบางครั้งก็รู้สึกหงุดหงิดที่เห็นนายชิตฉุดกระชากนวลจันมาจากแขกคนอื่นโดยพลการ แต่ข้าพเจ้าก็ทำได้เพียงเข้าไปขอโทษขอโพยแขกที่กำลังโกรธให้สงบลง และกำชับให้นวลจันดูแลเอาอกเอาใจนายชิตให้ดีในฐานะลูกค้าขาประจำ ซึ่งหล่อนก็ได้แต่มองข้าพเจ้าด้วยสายตาแสดงความผิดหวัง แต่ยังคงทำหน้าที่ของหล่อนต่อไปด้วยดีโดยไม่ระแคะระคายเลยว่าแท้จริงแล้วข้าพเจ้ารู้สึกกับหล่อนเช่นไร

แน่ละ สหายผู้ผ่านทางมา หล่อนไม่มีวันรู้ เพราะข้าพเจ้าเพียรกลบซ่อนความรู้สึกนั้นไว้ในส่วนลึกที่สุด เท่าที่หนุ่มใหญ่ในวัยอย่างข้าพเจ้าจะทำได้ ในสายตาหล่อนแล้วข้าพเจ้าเป็นเพียงพ่อม่ายเมียทิ้งที่มีนิสัยโอบอ้อมอารี เป็นเพียงพี่เพิ่ม นายจ้างที่หล่อนเคารพนับถือและสำนึกในบุญคุณที่เคยช่วยเหลือไว้ ไม่มีอะไรมากไปกว่านั้น

ข้าพเจ้าดับบุหรี่ก่อนยกแก้ววิสกี้ขึ้นกรอกใส่ปาก รสชาติร้อนแรงของมันช่วยทำให้ความเจ็บปวดในใจด้านซ้ายขึ้นมาบ้าง มือที่วางแก้วกลับลงบนโต๊ะสั้นระริก ฤกษ์แล้ว สหาย

ผู้ผ่านทางมา ท่านคงดูออกสินะว่านี่คืออาการของคนทีติดสุรา ขนาดหนัก

แม้จะหลงใหลในเมรัยทุกชนิด จนเชี่ยวชาญถึงขนาด บอกชื่อยี่ห้อของมันได้เพียงสัมผัสแค่จิบแรก แต่หากจะนับว่า ข้าพเจ้าเป็นนักเลงสุราตั้งแตริเริ่มเปิดบาร์แห่งนี้ ก็คงว่าไม่ได้ เต็มปากนัก ด้วยก่อนหน้านั้นแม้จะพิสมัยในรสชาติสุราเพียง ใด ข้าพเจ้าก็เพียงแต่ดื่มพอให้ลึนกำซาบรส แลเพิ่มความ รื่นรมย์ให้แก่ชีวิตอันเปลี่ยวเหงาในยามค่ำคืนเท่านั้นดอก ไม่ เคยคิดจะติดมันด้วยซ้ำไป ข้าพเจ้ายึดหลักว่า หากจะค้าขาย สิ่งใดเราต้องไม่ลดตัวลงไปเป็นทาสของสิ่งนั้น หาไม่แล้วการ ค้าต้องล่มจมแน่นอน ซึ่งตัวข้าพเจ้าก็ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เสมอมา ประหนึ่งนักพรตผู้ถือศีลเลยทีเดียว จวบจนกระทั่ง วันที่ชายหนุ่มผู้นั้นปรากฏกายขึ้นที่บาร์

ชายหนุ่มมาจากพระนครผู้เป็นต้นเหตุของเรื่องราว ทั้งหมด ผู้ซึ่งขโมยนวลจันไปจากความฝันของข้าพเจ้า ชายหนุ่มที่ทำให้ข้าพเจ้าต้องดื่มหนักขึ้น และหนักขึ้นทุกวัน จน กลายเป็นปีศาจสุราอย่างเช่นทุกวันนี้

เขามีนามว่า นายชอบ รังสิมะโชติ

น ว ล จ ี น

ดวงอาทิตย์ยามบ่ายอ่อนแสงลง แต่ยังคงทิ้งไอระอุไว้
 ในมวลอากาศที่แทรกอยู่ทั่วทุกส่วน ไม่ว่าจะบนพื้นถนน ใต้ร่มเงาไม้ เสาไฟฟ้าริมทาง หรือกระทั่งในลมหายใจของคุณ

บางกอก นี่คือนางกอก หรือพระนคร ชื่ออันโก้หรู
 ซึ่งคนกรุงเรียกขานกันเองด้วยความภาคภูมิใจ

บ้านเมืองในบางกอกมันช่างใหญ่โตโอ้อ่าสวยงามสมกับ
 คำเล่าลือ รถราที่แสนจะพลุกพล่าน ทั้งรถเก๋ง รถราง รถเจ๊ก
 และรถสามล้อ เล่นสวนไปมาขวักไขว่ ผู้คนก็เดินเห็นกัน
 รวดเร็วเหมือนกับกำลังมีธุระเร่งด่วนตลอดเวลา ร้านรวง
 แน่นขนัดสองฟากถนนเป็นแนวยาว จนมองไม่เห็นเส้นขอบฟ้า
 เอาเสียเลย

คุณชอบเคยกเล่าให้ฟังว่า ชาวพระนครล้วนแต่งตัว
 งดงามละลานตาราวกับมิงงานรีนเรจกันอยู่ทุกเมื่อเชิ่วัน ซึ่งก็
 เห็นจะจริงตามนั้น แต่ทว่าก็ไม่ใช่ไปเสียทั้งหมดดอก เพราะ
 เท่าที่ได้เห็นมาบ้างตามตรอกซอกซอยอันสกปรกซึ่งซุกซ่อน

ตัวอยู่หลังเปลือกนอกรันทรูทราของตีกราม ยังมีคนจน คน
เร่ร่อน ขอดทาน และคนหาเช้ากินค่ำผู้เซื่องซึม แต่งกายด้วย
เสื้อผ้ามอซอแจกเช่นที่พบเห็นได้ตามหัวเมืองชนบททั่วไป ผู้คน
เหล่านี้สิ่งสถิติอยู่ราวกับสิ่งปฏิภูมิล้านนักษัตรจะกำจัด เป็นความ
อัปลักษณ์ที่ถูกอำพรางไว้ภายใต้ผืนพรหมแห่งความศิวีไลซ์ ที่
ห่มคลุมหลอกลตาไว้บนหน้าผากของเมืองหลวง

นี่เป็นครั้งแรกในชีวิตที่ฉันได้มาเหยียบบางกอก อะไรวะ
มันก็น่าตื่นตาตื่นใจดีอยู่ดอก ชั่วเสียดแต่ว่าตัวฉันกำลังหลงทาง
อยู่กลางพระนครอันกว้างใหญ่แห่งนี้

ไม่ว่าจะเพียรถามทางกับผู้คนบนท้องถนนอย่างไรก็ไม่
มีใครให้คำตอบแก่ฉันเลย ทุกคนเอาแต่เดินผ่านไปอย่างเฉยเมย
ราวกับฉันไม่มีตัวตนกระนั้น พวกเขาทำเหมือนคนบ้านนอก
ผู้หลงทางมาเป็นยักษ์เป็นมารหรือสัตว์ชั้นต่ำก็ไม่ปาน บางคน
หันมามองแต่เพียงแวบหนึ่ง แล้วก็หันไปพูดคุยกับมิตรสหาย
ของเขาต่อไปโดยไม่สนใจใยดีแม้แต่น้อย เขาคงเห็นว่าผู้หญิงห้อง
แก่ท่าทางเป็นเซยอย่างฉันมิสมควรจะลดตัวลงไปเสวนาด้วย
กระมัง

บางครั้งฉันก็เจ็บช้ำน้ำใจเป็นเหมือนกัน แม้ว่าจะชินชา
กับสายตาดูแคลนตั้งแต่ทำงานเป็นพาร์ตเนอร์ในบาร์ แต่การ
เป็นคนต่างถิ่นในที่ที่เรียกกันว่าเมืองฟ้าอมรแล้วโดนเหยียด
หยามด้วยความเมินเฉยเช่นนี้ ฉันขอบอกว่ามันเกินจะทน คน
บางกอกเวลาไปเที่ยวบ้านนอกก็เคยหลงทางออกบ่อไป แต่

ทุกครั้งที่เราเข้าไปถามทางกับชาวบ้านก็มักจะได้รับความช่วยเหลือด้วยไมตรีจิตเสมอ บางบ้านใจดีเลี้ยงข้าวเลี้ยงน้ำหรือให้ที่พักเสียด้วยซ้ำ แถมไม่เคยคิดหัวเราะเยาะ แม้คนบางกอกจะแสดงความโง่เขลาออกมาให้เห็นเนืองๆ ผิดกับคนบางกอกที่มักจะเห็นพวก ‘บ้านนอกเข้กรุง’ เป็นตัวตลกอยู่รำไป

ฉันยังจำได้ถึงเรื่องที่เล่าต่อกันมา เกี่ยวกับคนบ้านนอกที่ถูกพวกผู้แทนพามาเที่ยวบางกอกแล้วหลอกให้เชื่อว่าเขาเป็นคนกว้างขวางที่ใครๆ ต่างรู้จัก โดยการไปยื่นหน้าวัดพระแก้วฯ ผู้คนผ่านไปมาต่างก็ยกมือไหว้ท่อมหัว จนคนบ้านนอกพากันเชื่อสนิทใจ แต่ฉันกลับคิดว่า นี่เป็นเรื่องอันหาความจริงมิได้เลย ด้วยต่อให้เป็นคนบ้านนอกคอกนาเพียงใดก็คงไม่ไ่เง่าถึงขนาดไม่รู้ว่าสถานที่แห่งนั้นคือวัด ซึ่งใครผ่านไปมาก็ต้องยกมือไหว้เป็นธรรมดาอยู่แล้ว ฉันจึงเชื่อว่านี่เป็นเพียงเรื่องชวนหัวที่แต่งขึ้นมาเพื่อดูถูกเหยียดหยามคนต่างจังหวัดให้ดูน่าขบขันในสายตาคนบางกอกเท่านั้น หาแก่นสารสาระอะไรไม่ได้เลย

นี่หรือพระนคร เมืองฟ้าเมืองสวรรค์ที่ใครๆ เขาเล่าลือกัน แต่สำหรับคนที่เพิ่งเหยียบย่างมาเป็นครั้งแรกเช่นฉันขอบอกว่า แท้จริงแล้วบางกอกก็คือนครที่ทาสีสวยงาม หลอกตาให้เข้าใจผิดว่าเป็นสวรรค์เสียมากกว่า หากมิใช่เพื่อตามหาสามีที่หายตัวไปแล้วละก็ จ้างฉันก็ไม่มาให้คนที่นี้ดูแคลนเอาดอก

น้ำตาคลอเมื่อคิดถึงคุณชอบขึ้นมา ในเมืองที่ใหญ่โตแต่
แล้งไร้หัวใจเช่นนี้ ฉันจะไปตามหาเขาได้ที่ไหนกันแล้ว ขณะ
กำลังยืนแก้งออยู่ริมถนนโดยไม่รู้จะเริ่มต้นอย่างไรดีก็มีเสียง
หนึ่งดังขึ้นทางด้านหลัง

“หนู หนูเป็นอะไร ทำไมมายืนร้องไห้อยู่คนเดียว”

ฉันหันไปมองผ่านม่านน้ำตา เห็นหญิงชราผู้หนึ่งอายุ
ราวหกสิบ นุ่งผ้าแถบและโจงกระเบนเก่าๆ กำลังยืนเคี้ยว
หมากหยับๆ จ้องมองฉันอยู่

“หนูเป็นคนต่างถิ่นสินะ” ยายแก่ถามอีกเมื่อเห็นฉันเงย
ไป

“จ๊ะ ยาย” ฉันยิ้มให้ทั้งน้ำตา “ฉันเป็นคนชลบุรี เพิ่งมา
บางกอกเป็นครั้งแรก ยายเป็นคนแถวนี้หรือจ๊ะ”

“หามีได้ดอก” แกตอบ

ฉันเพิ่งสังเกตว่าหญิงชราพูดด้วยสำเนียงแปลกๆ ไม่คุ้น
หูเอาเลย

“ตัวยายเองก็มาจากบ้านนอกเหมือนกัน แต่ยายอยู่ที่นี้
มานานแล้ว เห็นใครหลงทางมาก็อดสงสารไม่ได้ นี่หนูกำลัง
จะไปไหนหรือ”

ฉันส่ายหน้า เซ็ดน้ำตาก่อนกล่าว

“ฉันก็ไม่รู้เหมือนกันจะยาย ฉันมาตามหาหัว เขาเป็นคน
บางกอก แต่ฉันไม่รู้ว่าเขาอยู่ที่ไหน คิดว่ามาถามคนที่นี้เอาก็
คงจะรู้ แต่ไม่มีใครยอมคุยกับฉันเลย เพิ่งมียายนี้แหละเป็น

คนแรก”

“คนที่นั่นก็เป็นอย่างนี้แล หนุ่ยอย่าไปถือสาหาความเลยนะ” หญิงชราหัวเราะ บ้วนน้ำหมากลงบนพื้นแล้วกล่าวต่อ

“ถ้ายังไม่รู้จะไปไหนก็ไปอยู่กับยายก่อนไหมเล่า กำลังท้องกำลังโล้อย่างนี้ไปไหนมาไหนลำบาก หนุ่ยนี้หน้าตาน่าเอ็นดู เขียว ยายเองก็ไม่มีลูกมีเต้ากับใครเขาดอก มาอยู่ด้วยกันเถิด”

วูบนั้นฉันรู้สึกซาบซึ่งใจจนน้ำตาพานจะไหลออกมาอีกครั้ง เออหนอ แกก็ไม่ได้รู้จักมักจี่กับเรา ญาติโกโหติกาหรือก็ไม่ใช่ ทำไม่ถึงใจดีอย่างนี้ คิดแล้วฉันก็เริ่มรู้สึกดีกับคนบางกอกขึ้นมาบ้าง แต่กระนั้นก็ต้องปฏิเสธความหวังดีของแกไป

“ขอบใจมากนะจ๊ะ ยายเมตตาฉันเหลือเกิน แต่ฉันตั้งใจจะหาตัวฉันให้พบเสียก่อน ถ้าไม่เจอจริงๆ ก็อาจจะมารบกวนขออาศัยกับยายสักวันสองวัน”

แกยื่นเคี้ยวหมากมองฉันด้วยสีหน้าเวทนาอีกครั้ง

“เอาเถิด แม่หนู ถ้ายังไงก็มาหายายได้นะ ยายอยู่แถวนี้แหละ หาไม่ยากดอก อ้อ เห็นทียายต้องไปก่อนละนะ”

หญิงชราหมุนตัวกลับเตรียมจะเดินจากไป ฉันรีบคว้าแขนแกไว้

“เตี๋ยวจะยาย ยายช่วยฉันหน่อยเถิด พอจะรู้จักใครที่ชื่อคุณชอบไหมจ๊ะ ชอบ รังสิมะโชติ นะจ๊ะ”

แกยีนคิดอยู่ครู่หนึ่งแล้วลั่นศีรษะ

“ไม่รู้จักดอก ผัวหนูหรือ”

“ใช่จะ เขาเป็นลูกชายคหบดีใหญ่ในบางกอก แต่พ่อเขา
ชื่ออะไรฉันก็ไม่รู้เสียด้วย”

“โอ้ย ถ้าพวกเศรษฐีหรือพวกผู้ดีตายไม่รู้จักดอก ย่าน
นี้เป็นถิ่นคนจน หนูลองไปหาพากะโน้นดูเอาเถิด ข้าแม่นี้
ไปนั้นเป็นที่อยู่พวกเจ้าพวกนาย หนูไปถามคนแถวนั้นคงจะ
ได้เรื่องได้ราวบ้างดอก ยายต้องไปแล้วละ”

กล่าวจบก็เดินตรงเข้าไปในตรอกซอมนซ่อแห่งหนึ่ง ทั้ง
ฉันให้ยีนอยู่ริมถนนที่เดิม ฉันแหงนหน้ามองท้องฟ้า แดดบ่าย
หลบแสงลงจรมครีเม แต่อากาศยังคงร้อนระอุไม่มีที่ท่าจะ
เบาบางลง เมื่อหันกลับไปยังตรอกเล็กๆ ที่หญิงชราเดินจาก
ไปอีกครั้งก็ไม่เห็นร่างแกเสียแล้ว ฉันยืนเหม่อมองเข้าไปใน
ตรอกที่ว่างเปล่านั้นด้วยความงุนงง แปลกจริง คนแก่อายุปูน
นี้ ทำไมเดินไวจังเลย เผลอแผล็บเดียวก็ไม่เห็นหลังแกเสีย
แล้ว

ฉันสลัดความสงสัยทิ้งไป แล้วก็ลงคว่ำกระเป๋าบนพื้น
มาถือด้วยความยากลำบาก ท้องที่ใหญ่เป็นอุปสรรคต่อการ
เคลื่อนไหวพอสมควร ทันใดนั้นจู่ๆ ก็รู้สึกเย็นเยือกขึ้นมา
อย่างประหลาดราวกับมีลมหนาวพัดผ่านมาวูบหนึ่ง หรือฝน
กำลังจะตั้งเค้ากระมัง อากาศร้อนแบบนี้มักจะมีฝนตกลงมา
โดยไม่รู้ตัว ถ้าฝนตกคงลำบากน่าดู ด้วยนี้ก็จวนจะเย็นย่ำแล้ว

ขึ้นโอเอจน์มืดค่าเห็นที่ต้องหาที่ค่างแรมลักคีนหนึ่งก่อน พรุ้งนี้
จึงค้อยว่ากันใหม่

ฉันคิดแล้วบายหน้าไปทางแม่น้ำ ตั้งต้นเดินตามทิศทาง
ที่บายแก่ผู้้นบอกรมา โดยมีได้เฉลียวใจว่าเบื้องหน้าจะมีอะไร
รอฉันอยู่

บางสิ่งบางอย่างที่ยังไม่มีชื่อเรียกสิ่งๆในมวลอากาศอัน
เบาบางและพร่าเลือน บางสิ่งที่ยังคงไหลเลื่อนไปอย่างขาดการ
ควบคุมกำหนด ด้วยพลังอันเคยมีอยู่ในภาวะวิสัยหนึ่ง ซึ่งบาง
ครั้งก็เบาบางจนอาจปลิดปลิวไปในพริบตาเพียงชั่วลมพัด แต่
บางครั้งกลับเข้มข้นควบแน่นจนอาจคงอยู่ไปชั่วอสงไขย
เหมือนกับเชื้อเพลิงที่ไม่มีวันมอดดับแม้ว่าพาหนะที่มันเคย
ขับเคลื่อนจะสูญสลายไปแล้ว

นั่นคือสถานะซึ่งสิ่งที่ยังไม่มีชื่อเรียกนี้ดำรงอยู่และล่อง
ลอยไปโดยไร้ทิศทาง ปฏิสัมพันธ์กับพลังงานอื่นที่ผ่านเข้ามา
ในเส้นทางสัญจร สัมผัสกัน กระทบกระทั่งกัน แแยงชิงพื้นที่
กันในมิติที่เหลื่อมซ้อน จูโจมทำร้าย กลืนกินกัน และแตกตัว
ออกจากกัน จากเศษเสี้ยวเล็กๆ กลายเป็นจุนมหาจุน
เปลี่ยนแปลงรูปทรงไปจนแทบจำเค้าเดิมมิได้ หรือกระทั่ง
พยายามเข้าควบคุมสิ่งที่มีนพานพบ เพื่อยึดครองเป็นพาหนะ
ใหม่ ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นและดับสูญไปตลอดเวลานับพันนับหมื่น
ครั้งในชั่วเพียงลมหายใจเข้าออก โดยไม่มีใครสำเหนียกถึงการ

มีอยู่ของมัน เจกเช่นการเคลื่อนไหวของอากาศที่เรารับรู้และสัมผัสได้ แม้จะมองไม่เห็น

สิ่งที่ว่านั้นกำลังจ้องมองหญิงสาวด้วยประสาทสัมผัสที่มีใช้ดวงตา เนื่องจากมันไม่มีองค์ประกอบใดๆ หลงเหลืออีกแล้ว มันเร็นกายอยู่ในไออุ่นของแสงสุดท้ายและแผ่กายในสายลมอย่างเงิบเขิบ เฝ้าดูและรอคอยการมาถึงของหญิงท้อแท้ผู้นี้ด้วยเป้าหมายบางประการที่มีผู้ใดล่วงรู้ นอกจากพวกมัน

นวลจัน -- เรากำลังรอหล่อนอยู่

๒

ทางดินลูกรังทอดยาวลัดเลี้ยวไปตามดงไม้หนาทึบ
ผ่านเรือกวสรวกซึกซ์นัดแล้วนัดเล่า บางครั้งบางครั้งก็ผ่าน
ลำกระโดงเล็กๆ ซึ่งแห้งขอดด้วยเป็นหน้าแล้ง บางจุดก็
ผ่านป่าละเมาะเปลี่ยวร้างวังเวง ดวงอาทิตย์ผ่องนรัศมีเข้าสู่ช่วง
โพล้เพล้ ขณะที่ฉันเดินและเดินไปเรื่อยๆ ตามทางอันคดเคี้ยว
โดยไม่รู้ว่ามีมันจะพาไปสิ้นสุดลง ณ แห่งไหนใด

ตื่นเริ่มระบมไปหมดแล้ว มันเสียดสีกับเกือกคู่เดียวที่
ฉันมี มันเป็นรองเท้าแบบสวมที่ฉันสวมติดตัวตลอดเวลา แม้
จะเก่าแต่ก็ยังสวยงาม ใครหลายคนเคยชมเสมอเมื่อเห็นฉัน
สวมมันไปทำงาน โดยเฉพาะที่เพิ่มเจ้าของบาร์ ว่าเวลานี้
ความสวยงามของมันหาได้ช่วยอะไรไม่ ในเมื่อต้องเดินลากมัน
ไปมาเป็นเวลาหลายชั่วโมงมิได้หยุดหย่อน ทั้งยังต้องแบก
กระเป๋าสัมภาระและอู่มท้องที่ใหญ่โตอู้อย่างเช่นนี้อีก ตีนทั้งสอง
ข้างของฉันกำลังร้องอุทธรณ์ขอร้องพักสักครู่พอให้หาย
เมื่อย แต่ฉันยังไม่ใจอ่อนยอมลงให้แก่มัน เพราะตอนนั้นใกล้

จะมีดีค่าแล้ว ที่สำคัญตัวฉันกำลังหลงทางอีกครั้ง ในซอย
เปลี่ยวที่ปราศจากผู้คนแห่งนี้

น่าแปลกมาก บ้านเรือนหรือก็ไม่มีให้พบเห็นเลยสัก
หลังตั้งแต่เดินเข้ามา ถ้ามีบ้างฉันคงได้อาศัยถามทาง หรือ
อย่างน้อยก็ขอน้ำกินดับกระหายสักขันก็ยังดี อากาศร้อนราว
กับนรกเช่นนี้อะไรว่าแต่เดินเลย แค่นั่งเฉยๆ ก็คอแห้งเป็นผง
จนอาจถึงกับเป็นลมเป็นแล้งเอาได้

พอหันโค้งแนวต้นกระถินณรงค์อันหนาแน่นออกไป
เบื้องหน้าเป็นดงหญ้าคาสูงเกือบท่วมหัวราวกับไม่มีมนุษย์เคย
เหยียบย่างผ่านมาก่อน ฉันหยุดยืนมองไปรอบๆ ด้วยความ
สงสัย ทิวทัศน์แบบนี้ฉันรู้สึกคุ้นตาเหลือเกิน จำได้ว่าเคยเห็น
มาก่อน ไม่ใช่แค่ครั้งเดียวแต่ผ่านตามาแล้วหลายครั้ง กลับ
คล้ายว่าฉันเดินวนเป็นวงกลมอยู่ในป่าละเมาะนี้มาหลายรอบ
แล้ว ใช่จริงๆ ด้วย ฉันจำต้นก้ามปูใหญ่ตรงหัวโค้งถนนนั้นได้
ลำต้นขนาดสามคนโอบ กิ่งก้านมหึมาแผ่ออกไปทุกทิศทางจน
บังเกิดร่มเงาครึ้มเป็นบริเวณกว้าง ตรงโคนต้นมีแคร่ไม้เก่าๆ
ที่ใครมาทำไว้สำหรับเป็นที่พักของคนเดินทาง ฉันจำได้ไม่ผิด
แน่ เพราะเมื่อครู่ที่เดินผ่านตรงนี้ยังลังเลว่าจะนั่งพักสักครู่
ดีไหม แต่เกรงว่าจะมีดีค่าเสียก่อนจึงตั้งใจเดินต่อไป บัดนี้
ทางเดินอันคดเคี้ยวได้นำฉันกลับมาขึ้น ณ จุดเดิมอีกครั้ง

ฉันยืนงงอยู่ตรงนั้นเป็นเวลานาน คิดโนใจว่าหรือซอย
เปลี่ยวแห่งนี้คือเมืองลับแลในนิทานปรัมปราที่เคยได้ยินคน

แต่มีคนแก่เล่าให้ฟังว่า ประตูเมืองลับแลจะเปิดออกเพียงปีละ
หนเท่านั้น ในเวลาสองยามของคืนแรมสิบห้าค่ำ เดือนสิบเอ็ด
เพื่อให้ชาวลับแลได้ออกไปเที่ยวเล่นนอกอาณาเขตชั่วขณะหนึ่ง
เมื่อหมดเวลา ประตูล่องหนบานนั้นก็ปิดลงทันที และไม่สามารถ
เปิดออกได้อีกจนกว่าจะถึงปีหน้า

ถ้าคนเดินป่าคนไหนโชคร้ายพลอยหลุดเข้าไปในช่วง
เวลาที่ประตูอันมองไม่เห็นนั้นเปิดพอดี และกลับออกมาไม่ทัน
ภายในเวลาที่กำหนด คนผู้นั้นก็ต้องติดอยู่ในเมืองลับแล
ตลอดไป จนกว่าจะหนีออกมาได้เมื่อประตูเปิดอีกครั้งในเวลา
เดียวกันของปีถัดไป แต่เท่าที่ได้ยินมา ยังไม่เคยมีใครยืนยันว่า
ผู้ที่หลงเข้าไปในเมืองลับแลจะกลับออกมาได้เลยแม้แต่คนเดียว

อีกตำนานหนึ่งก็พูดถึงเรื่อง ผีลักซ่อน ซึ่งก็คือวิญญาณ
ที่สิงอยู่ในป่าลึก คอยกลั่นแกล้งคนเดินทางโดยเลือกจำเพาะ
คนที่เดินรั้งท้ายตามเพื่อนไม่ทันอยู่คนเดียว ผีลักซ่อนจะสร้าง
ภาพลวงตาอำพรางทางเดินในป่าไว้ แล้วหลอกให้เดินหลงวน
อยู่ในนั้นจนกว่าจะตาย ต่อเมื่อมีผู้มาพบศพจึงรู้ว่า แท้จริง
แล้วคนผู้นั้นเดินวนเวียนเป็นวงกลมในป่าอยู่หลายวัน กระทั่ง
ขาดน้ำตายในที่สุด

แต่ฉันก็ไม่คิดว่าตัวเองได้เดินหลุดเข้าประตูเมืองลับแล
ไปแต่เมื่อใด เพราะฉันก็เดินเข้ามาทางปากซอยตามปรกติ
เหมือนชาวบ้านทั่วไป และตอนนี้ก็เพิ่งห้าโมงเย็น อีกนานกว่า
จะถึงสองยาม วันนี้เท่าที่จำได้ก็ไม่ใช่แรมสิบห้าค่ำแน่ๆ ที่

สำคัญที่นี่คือพระนคร ไม่ใช่ป่าดงดิบที่ไหน คงไม่มีผีลักซ่อน
มาคอยหลอกคนอย่างฉันให้เสียเวลาดอก

พอพูดถึงผีขึ้นมาก็รู้สึกขนลุกทุกที ไม่รู้เพราะอะไร ทั้ง
ที่ฉันเองก็ไม่ใช้คนเชื่อเรื่องเหลวไหลพรรค์นั้น แต่เดิมน่าสุดท้าย
กำลังจะหลับไปแล้ว บรรยากาศได้รุ่มก้ามปูมีดครีมีดงจนดู
วังเวงขอบกล ความอ่อนล้าจากการเดินอึดท้องแบกกระเป๋า
เป็นเวลานานทำให้ฉันตัดสินใจว่าจะนั่งพักตรงแคร่ไม้ไผ่ก้ามปู
สักครู่ก่อน แล้วค่อยคิดว่าจะทำอะไรต่อไป อย่างน้อยก็
ต้องหาที่พักแรมสักคืนหนึ่งก่อน แต่จะไปหาที่ไหนกันเล่าใน
เมื่อตัวเองยังหลงทางอยู่เลย

เสียงเนื้อไม้ผุๆ ดังอืดแอ็ดเมื่อฉันทิ้งร่างอยู่ไถ่ยั้งลง
บนแคร่ที่ใกล้จะพังมีพั้งแหล่ วางสัมภาระลงข้างๆ ล้วงกระเป๋า
ถือหยิบผ้าเช็ดหน้าออกมาซับเหงื่อ มือสัมผัสผืนสญูกวักตุที่ทำด้วย
โลหะชิ้นหนึ่ง ฉันรู้ทันทีว่ามันคืออะไร จึงหยิบออกมาดูซ้ำๆ

ดวงตาโศกชวนฝันในรูปถ่ายเล็กๆ ภายในกรอบเงิน
จ้องตอบกลับมา รอยยิ้มทรงเสน่ห์รับกับเรียวหนวดบางๆ ที่
ฉันจำได้ไม่มีวันลืม รอยยิ้มอันเป็นชีวิต เป็นความหวัง ความ
สุข และเป็นทุกสิ่งทุกอย่างของนวลจัน -- คุณชอบ

หกเดือนมาแล้วที่คุณชอบลาฉันกลับพระนครอย่าง
ปัจจุบันทันด่วน โดยบอกสั้นๆ แต่เพียงว่าจะกลับไปจัดการ
ทุกอย่างให้เรียบร้อย และสัญญาว่าเมื่อเสร็จธุระแล้วจะรีบ
กลับมาหาฉัน เพื่ออยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขตามประสาผัว

เมีย และจะไม่ยอมให้อะไรมาพรากเราจากกันอีก

ตั้งแต่นั้นมาฉันก็เฝ้ารอด้วยความหวัง พร้อมๆ กับท้อง
ที่ใหญ่ขึ้นทุกวัน ขณะที่ความหวังว่าเขาจะกลับมาลดลงเรื่อยๆ
จนในที่สุดก็สิ้นหวัง สุดท้ายฉันจึงตัดสินใจว่าหนทางเดียวที่จะ
ได้พบเขาก็คือต้องออกตามหาด้วยตัวเอง แม่จะหาเขาไม่พบ
แต่อย่างน้อยฉันต้องรู้ให้ได้ว่าเขาหายไปไหน และด้วยสาเหตุ
ใดกันแน่ ทำให้เขาทิ้งเมียและลูกในท้องไปโดยไม่แม่แต่จะส่ง
ข่าวให้รับรู้

บ้านนี้คุณชอบอยู่ที่ไหนหนอ ผัวจะรู้หรือเปล่าว่าเมียสู้
อุตสาห์อุ้มท้องดั้นด้นมาตามหาถึงบางกอก คุณชอบไม่รักไม่
คิดถึงเมียบ้างหรือ ทำไมใจจิตใจดำไม่ส่งข่าวให้รู้บ้างเลย

คิดได้เพียงนั้น น้ำตาก็กำลังจะเอ่อท้นขึ้นมาอีก ถ้าหาก
ไม่เห็นอะไรบางอย่างโผล่พ้นหัวโค้งมาแต่ไกล

สามล้อถีบคันหนึ่งกำลังมุ่งตรงมาทางนี้ ฉันลุกยืนด้วยความ
ตื่นเต้น เพราะในที่สุดฉันก็ได้พบผู้คนเสียที นี่คือนุษย์
คนแรกที่ฉันเห็นนับแต่เดินหลงทางในซอยเปลี่ยวแห่งนี้
สามล้อคันนั้นเป็นเครื่องยืนยันว่าฉันมิได้พลอยหลุดเข้าไปใน
เมืองลับแลหรือถูกผีลักซ่อนอย่างแน่นอน ด้วยความดีใจฉัน
วิ่งออกไปดักรถบนเนินทางดินลูกรัง โบกมือไหวๆ พลังร้อง
ตะโกนเรียกเสียงดัง

“สามล้อ -- สามล้อ -- จอดด้วย”

๓

สามล้อคันนั้นพาฉันมาหยุดตรงริมรั้วขนาดใหญ่แห่ง
หนึ่ง สารทิเป็นชายชราซึ่งฉันเรียกแกว่าลุง ทำทางแกเป็นคน
ต่างจังหวัดเหมือนกัน ลำเนียงพูดเหน่อเล็กน้อยเหมือนคน
แถบสุพรรณฯ หรืออยุธยา หลังจากลองถามแกถึงคุณชอบ
ลุงสามล้อรีบออกตัวว่าแกเพิ่งย้ายมาอยู่แถวนี้เพียงไม่กี่เดือน
ยังไม่ค่อยรู้จักใครเท่าไรนัก แต่ถ้าเจอคนผ่านทางมาจะลอง
ถามดูให้ แกถามไถ่ถึงจุดหมายปลายทาง ฉันบอกแค่ว่าหลง
ทางมาไม่รู้จะไปทีใด และนี่ก็ใกล้จะมีดคำแล้ว จึงอยากจะทำ
ห้องเช่าเป็นที่พักแรมสักคืน แกพอจะรู้ไหมว่าแถวนี้มีห้องเช่า
ราคาถูุกๆ บ้างหรือไม่ และนี่ก็คือที่ที่แกพาฉันมา

“ถึงแล้วขอรับ คุณผู้หญิง” คนขับสามล้อจอดตรง
หน้าประตูรั้วใต้ต้นจามจุรีใหญ่ ดึงคันห้ามล้อแล้วก้าวลงจาก
รถมาช่วยฉันหิ้วกระเป๋า

“สนนราคากระผมเองก็ไม่ทราบดอกขอรับ คุณผู้หญิง
ลองเข้าไปถามดูเอาเอง กระผมแค่เคยได้ยินเขาว่ากันว่า ที่นี่มี

ห้องพักสำหรับพวกคนเร่ร่อน ค่าเช่าไม่น่าจะแพงนักดอก
ขอรับ”

ฉันก้าวลงจากรถอย่างลำบากเพราะห้องที่ใหญ่ ยืนมือ
ไปรับกระเป๋าหิ้วที่แกล้งให้

“ขอใจจะ ลุง”

“ค่าโดยสารยี่สิบห้าสตางค์ขอรับ คุณผู้หญิง” ลุง
สามล้อกล่าวอย่างนอบน้อม ทำเอาฉันอึ้งไปสักพักเพราะลืมไป
ว่าเวลานี้นั้นไม่มีเงินติดตัวเลยแม้แต่สตางค์แดงเดียว เงินทอง
ที่ขอหยิบยืมพี่เพิ่มเจ้าของบาร์ก็ใช้จ่ายระหว่างทางไปจนหมด
แล้ว

ก่อนหน้านั้นฉันคิดแต่เพียงว่า ถ้าพบคุณชอบก็คงไม่
จำเป็นต้องใช้เงินอีก แต่เมื่อไม่พบจึงต้องหาที่ค้างแรมสักคืน
ต่อรุ่งเช้าค่อยว่ากันใหม่ ตั้งใจว่าถ้าไม่มีปัญญาจ่ายค่าเช่า ก็
อาจจะขอเจ้าของบ้านทำงานเล็กๆ น้อยๆ แลกกับการอาศัย
อยู่ชั่วคราว หรืออาจจะขอติดค้างไว้ก่อน ถ้าหาคุณชอบพบ
เมื่อไรก็ค่อยขอเงินเข้ามาใช้หนี้คืนทีหลัง คงพอมีคนใจบุญ
เมตตาบ้างกระมัง ที่บ้านนอกเวลาอับจนไม่รู้จะหันหน้าไปพึ่ง
ใคร ฉันก็มักจะเสนอตัวเอาแรงกายเข้าแลกทั้งอาหารและที่ซุก
หัวนอน ซึ่งส่วนใหญ่ก็ไม่มีใครใจไม่ใส่ระกำกับคนตกทุกข์
ได้ยากดอก แต่ฉันก็ไม่ว่ากันว่าคนบางกอกเขาจะใจดีเหมือนที่
บ้านนอกไหม

“เออ ลุงจ๊ะ ลุงช่วยรอตงนี่สักประเดี๋ยวเถิดนะ ขอฉัน

เข้าไปถามไถ่ข้างในก่อน เพราะว่าเขาไม่มีห้องให้เช่า จะได้วารถ
ลงไปที่ยื่นต่อเสียเลย”

ลุงนั่งคิดครุ่นหนึ่งก่อนพยักหน้า

“ได้ขอรับ แต่อย่างนานนักนะขอรับ กระผมต้องรีบ
กลับ”

“ไม่นานดอกจ๊ะ” ฉันตอบแล้วหมุนกายเดินตรงไปที่
ประตูรั้ว ทิ้งให้คนขับสามล้อยืนรออยู่ตรงนั้น

บานประตูขนาดใหญ่ตีด้วยไม้เป็นลูกบัวแนวตั้ง ปิดทึบ
บังสายตาคงคนภายนอกไม่ให้มองเห็นข้างใน อันเป็นลักษณะ
รั้วบ้านที่นิยมในหมู่ชนชั้นสูง มีเพียงช่องระแนงด้านบนที่พอ
มองลอดได้ สำหรับคนในบ้านดูว่าแขกที่มาหาเป็นใคร สภาพ
รั้วเก่าแก่จนจำสีที่ทาเอาไว้ดั้งเดิมมิได้ เนื้อไม้แห้งจนเห็นเสี้ยน
เป็นร่องลึกชัดเจน คราบราคราบน้ำฝนกระจายอยู่ทั่ว ทว่ายัง
แข็งแรงทนทานแม้ว่าจะผ่านกาลเวลามานาน คณะหลายชั่ว
อายุคนที่เดียว

ฉันมองลอดระแนงเหนือบานประตูเข้าไป ผ่านพุ่มเฟื่อง-
ฟ้าออกดอกสะพรั่งหนาทึบ เห็นเรือนไม้ขนาดใหญ่ตั้งตระหง่าน
อยู่หลังแมกไม้ร่มครึ้ม ฉันคิดจะตะโกนเรียกคนในบ้านมาเปิด
ประตูให้ แต่ดูเหมือนไม่มีวิ้วเววใครอยู่แถวนั้นเลย จึงถือ
วิสาสะผลักประตูรั้วเข้าไปเอง

เสียงบานพับเชอร์อะสนิมเสียดสีดังกังวานในความเงียบ
บังเกิดเป็นเสียงครีตคราดเหมือนเสียงลมหายใจของสัตว์บาด

เจ็บที่คำรามเวลามีใครไปรบกวนมัน ฉันสูดลมหายใจลึกๆ ขณะบานประตูหน้าต่างค่อยๆ เคลื่อนตัวออกอย่างเกียจคร้าน เศษฝุ่นร่วงกราวบ่งบอกว่าไม่มีคนเปิดม่านมานานแล้ว

ก้าวเท้าเข้าไปข้างในก่อนหับประตูปิดตามหลัง ความรู้สึกชวนอึดอัดบางอย่างห่อหุ้มรอบกาย เหมือนมีสายตาไม่เป็นมิตรจับจ้องมาจากทุกทิศรอบบริเวณบ้านอันกว้างขวางท่ามกลางไม้ใหญ่แผ่กิ่งก้านใบรกรกริมแจนแสงแดดแทบจะส่องผ่านลงไปไม่ได้ บรรยากาศยามนั้นสงบเสียบ้างแวงจนบอกไม่ถูก รวากับโลกทั้งโลกพลันหยุดนิ่ง แม้แต่ใบไม้ก็ไม่ไหวติง ไม่มีกระแทกเสียงนกหรือแมลงสักตัว ยิ่งเมื่อคิดว่าที่นี่ดูเหมือนบ้านร้างมากกว่าจะเป็นที่อาศัยของมนุษย์ และฉันคือคนแปลกหน้าที่หลงเข้ามาในนี้เพียงลำพัง ความรู้สึกนั้นทำเอาแทบจะหันหลังกลับเลยทีเดียว

แต่หลังจากยืนชั่งใจอยู่นาน ในที่สุดก็รวบรวมความกล้าก้าวเดินตรงไปยังเรือนใหญ่หลังนั้น รู้สึกเหมือนมันกำลังจ้องมองฉันราวกับเจ้าบ้านผู้ไว้ตัว รอให้แขกผู้มาเยือนคลานเข้าเข้าไปหากระนั้น

“สวัสดีค่ะ มีใครอยู่บ้าง” ฉันร้องถาม ได้ยินเสียงตัวเองแว่วสะท้อนก้องไปมาในอากาศที่สงบนิ่ง มันนิ่งเสียบจนเหมือนภาพที่มองเห็นตรงหน้าเป็นภาพถ่ายมากกว่าของจริง

“มีใครอยู่ไหม” ร้องล่ำทับอีกครั้ง แต่ผลลัพธ์คงเป็น

เช่นเดิม ถือกระบี่เข้าสู้เข้าเข้าไปที่ละก้าว เรือนไม้ทะมึนทึม
หลังนั้นเคลื่อนใกล้เข้ามาเรื่อยๆ ขนาดของมันขยายขึ้นกว่า
ตอนมองเห็นจากภายนอกมาก มันเป็นเรือนไทยทรงปั้นหยา
สองชั้น หน้าจั่วฉลุลายขนมปังขิง ฝาตีเกล็ดขวาง ด้านหน้ามี
บันไดปูนสองชั้นนำไปสู่ตัวเรือนยกพื้นสูงที่มีระเบียงยาวโดย
รอบ กลิ่นดอกสัตบรรณหอมอ่อนโชนมา ฉันเดินพลาถมอง
เรื่อยเปื่อยขึ้นไปทีหน้าต่างชั้นบนบานหนึ่งที่เปิดแง้มอยู่

ทันใดนั้น อย่างไม่มีปี่มีขลุ่ย จักจั่นนับพันก็แผ่ร้องขึ้น
พร้อมกันจนฉันสะดุ้งสุดตัว จังหวะเดียวกับที่สายตาเหลือบ
มองขึ้นไป เห็นเงาดำทะมึนร่างหนึ่งยืนจังก้าอยู่ตรงหน้าต่าง
บานนั้น

ฉันตกใจผะงะตอยไปด้านหลัง ปะทะกับใครคนหนึ่งเข้า
อย่างจัง

“ว้าย! ตาเถร!”

เสียงผู้หญิงหวีดร้องลั่น ทำเอาฉันตกใจซ้ำสอง เผลอ
ปล่องกระบี่หาวยหลุดมือตกลงบนพื้นจนเปิดออก ล้มกระ
โน่นนั้นซึ่งส่วนใหญ่เป็นเสื้อผ้าหล่นกระจัดกระจาย

“อะไรกันยะ แม่คุณนน! เดินไม้ดูตาม้าตาเรือเลย ดูสิ
หกเรียรดหมดแล้ว” เจ้าของเสียงบ่นอย่างไม่สบอารมณ์

หันไปดูก็เห็นผู้หญิงนางหนึ่งแต่งกายประหลาดกว่าคน
ทั่วไป ดูเหมือนพวกมอญหรือลาวมากกว่าจะเป็นคนไทย
หล่อนุ่งผ้าชิ้นย้อมผาดที่เก่าจนสีหมองคล้ำ สวมเสื้อผ้าฝ้าย

แขนกระบอกยาวเสมอดอกเก๋ๆ กับผ้าถุง เห็นรอยฉีกขาดหลายแห่ง ผมยาวหนารวบเป็นมวยกลมกลางกระหม่อม ทิ้งปอยผมรุ่มรายลงมาระเิบหน้า หล่อนกำลังก้มลงเก็บอะไรที่หล่นบนพื้น ฉันรีบเงยหน้าขึ้นไปมองตรงหน้าต่างอีกครั้ง ร่างลึกลับหายไปแล้ว

“หมดกัน ขนมห้าวต้มฉันป็นี่หมดแล้ว โธ่ๆ อุตุล่ำทำหอบหิวมาแทบเป็นแทบตาย” หญิงคนนั้นยังบ่นกระปอดกระแปดไม่หยุด สำเนียงที่พูดฟังไม่คุ้นหู ท่าทางจะไม่ใช่คนบางกอก แต่ฉันไม่มีเวลาพินิจหล่อนมากไปกว่านี้ เพราะต้องยกมือไหว้ขอโทษขอโพยเป็นการใหญ่

“ขอโทษเถิดจ๊ะ ฉันไม่เห็นจริงๆ”

หญิงนางนั้นเก็บขนมชิ้นหนึ่งขึ้นมาจากพื้น เอาปากเป่าฝุ่นออก

“เลอะเทอะหมดเลย กินได้หรือเปล่าละนี่ อืม แต่ก็ -- เสียตายวะ” กล่าวจบก็ยัดขนมเข้าปากหน้าตาเฉย จนฉันอดชั้นในกิริยาของหล่อนไม่ได้

“เออๆ ช่างมันเหอะ” พูดทั้งที่ยังเคี้ยวขนมในปากตุ้ยๆ “นี่ ว่าแต่เธอนะ เพิ่งมาจากบ้านนอกสิท่า”

“จ๊ะ แต่เอ๊ะ ทำไม่รู้ล่ะ”

“โธ่ ตัวดำๆ หน้าตาเต๋อๆ ดำๆ แบบนี้ ไม่ต้องบอกก็รู้บ้านนอกชัดๆ” หล่อนทำเสียงสูง พลังมองสำรวจฉันตั้งแต่หัวจรดเท้า แต่แปลกที่ฉันไม่ยกโกรธหรือคิดว่ากำลังโดนดูถูก

เลย กลับขำเสียอีกที่หล่อนพูดราวกับว่าตัวเองดูเป็นคนกรุง
เสียเต็มประดา

“มาหาบ้านเช่าเหรออ” ถามเมื่อเห็นฉันก้มลงเก็บของใส่
กระเป๋

“ใช่จ๊ะ” ฉันตอบ “ได้ข่าวว่าที่นี่มีห้องแบ่งให้เช่า”

หญิงผู้นั้นพยักหน้าหงิกๆ

“อ้อๆ แล้วคิดว่าจะอยู่นานแค่ไหนล่ะ”

“ยังไม่รู้เลยจ๊ะ ตั้งใจว่าจะอยู่จนกว่าจะเส็จธุระ”

หล่อนล้งมอห้องฉันก่อนถาม

“แล้วนี่ห้องแก่ขนาดนี้ เดินทางมาคนเดียวเลยเหรออ”

ฉันพยักหน้าเศร้าๆ หล่อนเห็นดังนั้นก็กุลีกุจจช่วยฉัน
เก็บของ แต่ปากยังเคี้ยวขนมไม่เลิก

“มา มา ฉันช่วย เดี่ยวฉันจะพาไปหาคุณสมจิตต์ คน
ดูแลบ้านนี้”

“คุณสมจิตต์” ฉันทวนชื่อนั้นซ้ำๆ

“ใช่ คุณสมจิตต์เป็นแม่บ้านที่นี่ แกจะเป็นคนตัดสินใจ
ว่าจะให้เธออยู่หรือไม่ให้อยู่ บ้านนี้ละ ใช่ว่าใครจะเข้าจะออก
กันได้ง่ายๆ หรอกนะ”

“เธอก็อยู่ที่นี้เหมือนกันหรือจ๊ะ” ฉันถามบ้าง

“ฮือ ฉันอยู่ที่นี้มานานแล้ว ฉันชื่อซ้อย แต่คนแถวนี้
ชอบเรียกฉันเสียเต็มยศว่า อีซ้อย” ตอบแล้วก็หัวเราะเสียง
ก้องเหมือนขำในคำพูดตัวเอง

“นี่ ว่าแต่เธอน่ะชื่อเรียงเสียงไร จะได้เรียกถูก”

“ฉันชื่อ นวลจันจ๊ะ”

“นวลจัน ชื่อเพราะดีนะ ไม่เหมือนฉัน ชื่ออีซ้อยนี่ฟังดู เป็นพวกบ่าวไพร่ยังงั้นไม่รู้” พุดจบก็ส่งยิ้มกว้างให้ ดวงตากกลมโตคู่ นั้นมีแววซุกซน ซึ่เล่น แต่ก็แฝงไว้ด้วยความจริงใจ

ฉันยิ้มตอบ รู้สึกถูกชะตากับหล่อนอย่างประหลาด

“เธอมาอยู่ด้วยก็ดีเหมือนกัน ฉันจะได้มีเพื่อน ฉันอยู่ที่นี่คนเดียวมานาน วันๆ ไม่รู้จะคุยกับใคร เมื่อจะตายซัก”

ซ้อยพุดเร็วปรือ ช่วยหิ้วกระเป๋าแล้วเดินนำหน้าไปก่อน

ฉันหันมองขึ้นไปบนเรือนอีกครั้ง เห็นหน้าต่างที่เปิดแง้มไว้บานนั้นยังคงว่างเปล่า สงสัยเมื่อครู่คงตาผาดไปเอง

“อ้าว มัวยืนแก๊ๆ กังๆ ทำอะไรอยู่ ตามมาเร็วๆ ลี เตียวก็มีตาคำกันพอดี” ซ้อยร้องเรียก ทำให้ฉันต้องรีบสาวเท้าตามไป

“เรือนคุณสมจิตต์อยู่ด้านหลังโน่นแน่ะ นี่ แม่นวลจันฉันขอเตือนเธอไว้ก่อนนะ คุณสมจิตต์นะแกเป็นคนเจ้ายศเจ้าอย่างเอาการเทียวแหละ แล้วแกก็ไม่ใคร่โปรดคนบ้านนอกคอกนาไม่มีหัวนอนปลายตีนอย่างเรานักดอก เธอต้องระวังคำพูดคำจาให้ดี” ซ้อยหยุดหันมองซ้ายขวา ก่อนจะลดเสียงลงเป็นกระซิบ

“ขึ้นทำอะไรรุ่มร่ามไม่เข้าตาหรือพุดไม่ถูกหูเข้าล่ะก็ แม่ดำเปิง ฉันไม่รู้ด้วยนะ”

แล้วช้อยก็ปิดปากหัวเราะคิกคัก แม้จะยังงุนงงเพราะ
จับใจความไม่ทัน แต่ฉันก็เผลอหัวเราะไปด้วย ช้อยดู
แคล่วคล่องว่องไว จนฉันรู้สึกว่าคุณกลายเป็นคนง่องแง่งไป
เลย เผลอแผลิบเดียวหล่อนก็หัวเราะเป่าเดินตัวปลิวลัดบังไม้
ท้ายเรือนไปแล้ว ฉันจึงต้องก้าวยาวๆ ตามหล่อนไปให้ทัน
เสียงจักจั่นยังดังระงมไปทั่ว ดอกปีบเปล่งกลิ่นหอมเย็นฟุ้ง
ตกลงไปไกลในอากาศที่กำลังหม่นมัวลง

ในที่สุดหล่อนก็มาถึง --

บางสิ่งที่เราไม่อาจมองเห็นด้วยตา แต่รับรู้ได้ด้วยสัมผัส
เร็นลับว่ามันอยู่ที่นั่น กำลังจ้องมองลงมาจากที่สูง ตั้งแต่ก้าว
แรกของการมาถึง เหนือต้นจามจุรีใหญ่แผ่กิ่งใบระกาศรั่ม มัน
เห็นหล่อนเปิดประตูรั้วเข้ามา บนจั่วหลังคาที่ลวดลายไม้ฉลุ
บางชิ้นแหงนวินหลุดหายไปตามกาลเวลา มันเห็นหล่อนเดิน
ตรงมาช้าๆ อย่างระแวดระวัง ตรงเชิงบันไดเรือนอันเก๋เลื่อน
กลาดด้วยเศษใบไม้แห้ง ที่ซึ่งลมพัดวูบเดียวกับปลิวว่อนไปกอง
รวมกัน ส่งเสียงเสียดสีเกี้ยวกราวประหนึ่งเสียงคนพึมพำ สิ่ง
นั้นกำลังลอบฟังบทสนทนาของหล่อนด้วยจุดประสงค์ลึกลับ

และที่ชั้นสองของเรือน ตรงหน้าต่างบานที่เปิดแง้มไว้
นั้น เสียงลมหายใจดังแผ่วลอยมาตามลมโดยไม่มีผู้ใดจับ
สังเกตได้ เสียงนั้นกระชั้นขึ้นที่ละน้อย เหมือนเจ้าของลม
หายใจกำลังพยายามกอบเอาอากาศเข้าสู่ทรวงอกอย่างหิวโหย

ลักพักก็กลายเป็นเสียงหอบอย่างทุกข์ทรมาน คล้ายกับ
ลมปราณจวนเจียนจะขาดห้วง เมื่อมันเห็นหล่อนกำลังเดิน
ผ่านเรือนตรงไปทางสวนด้านหลัง

สิ่งที่ว่าค่อยๆ เคลื่อนจากหน้าต่างไปตามหลังซอกของ
ผนังเรือน แผลวเบาล่องลอยดูจไร้น้ำหนัก แม้จะปราศจาก
ร่างกาย แต่มันก็หยั่งรู้ด้วยผัสสะที่ไม่อาจอธิบายเป็นรูปธรรม
ได้ มันมองเห็นด้วยจักขุที่มีไซ้ตาเนื้อ ได้ยินจากโสตสัมผัสที่
ไร้หู สูดดมกลิ่นด้วยขนานประสาทโดยไม่ผ่านรูจมูก ช่วงขณะ
นั้นมันกำลังจ้องมองผ่านรอยแยกของฝาไม้ลงไปยังเบื้องล่าง

ตรงทางดินน้อยๆ ที่ลัดเลาะไปยังเรือนไม้หลังเล็กด้าน
หลัง รวงสองร่างกำลังเดินตรงไปที่นั่น ขณะแสงผิตากผ้าอ้อม
กำลังจะลับหมูไม้ สิ่งนั้นเริ่มกระเพื่อมสั่นไหวเหมือนว่าถ้ามัน
มีมือ เวลานั้นมือของมันคงกำลังสั่นระริกเกินกว่าจะควบคุม
ได้ เสียงที่ฟังคล้ายลมหายใจเริ่มหอบสำลักถี่ๆ จนเกือบ
เหมือนเสียงคำรามของสัตว์สงวนถิ่นที่พร้อมจะปกป้องรังของ
มันจากผู้บุกรุก

อีกครั้ง มันกำลังเกิดขึ้นอีกครั้งแล้ว โอ ช่างเป็นความ
ทรมานที่สุดแสนจะทานทน มันดิ้นรนให้หลุดจากพันธนาการ
ที่รัดตรึงไปถึงกันบังแห่งจิตพิสัย ลึกจนเหลือเพียงความดำมืด
ห่อหุ้มไว้ชั่วอนันตกาล บัดนี้พวกมันได้ถูกปลุกขึ้นอีกครั้ง และ
กำลังกระเสือกกระสนสุดฤทธิ์ให้พ้นจากบ่วงกรรม ที่เหมือน
ปมเชือกทบแน่นซ้ำไปซ้ำมาจนกลายเป็นเงื่อนตายขนาดใหญ่

เงื่อนตายแห่งกาลเวลาอันยากจะคลายออก แต่กลับเขม็ง
เกลียวแน่นขึ้นและแน่นขึ้น ชมวดปมฝังซ้อนทับเข้าไปอีกปม
แล้วปมเล่า จนเกินกว่าผู้ใดจะคลายออกได้ นอกจากจะมีใคร
ตัดมันให้ขาดสะบั้นลง

มันดินแรงขึ้น แรงขึ้น จนบังเกิดแรงกระเพื่อมกระจาย
เป็นวงกว้างในอณูอากาศ รวากับระลอกคลื่นที่แผ่วงออกไป
เรื่อยๆ บนผิวน้ำไม่มีที่สิ้นสุด พลังนั้นสั่นไหวจนปลุกให้สิ่งที่
มองไม่เห็นจำนวนมหาศาล ซึ่งทับถมซ้อนกันอยู่ในเคหสถาน
นั้นมาหลายชั่วคน ให้ตื่นขึ้นจากการหลับใหลอันยาวนาน

พวกมันได้ตื่นขึ้นแล้ว และกำลังเฝ้าดูการมาถึงของ
หล่อนด้วยเจตนาอันน่าสะพรึง